

Seminar om brugen af filioque i anledning af 1700-året for Den Nikænske Bekendelse

I 2025 markeres 1700-års jubilæet verden over for Den Nikænske Bekendelse (325), der efter kirkemødet i 381 fandt sin endelige form, som den kendes i dag, dog blev filioque tilføjet af den romerske kirke, hvilket aldrig blev accepteret i øst. Tilføjelsen betyder, at Helligånden også udgår fra Sønnen (*filioque*). Dette udviklede sig til en teologisk strid mellem øst- og vestkirkerne frem til det endelige skisma i 1054, hvorfor debatten fortsat pågår. Også i moderne tid har tilføjelsen været drøftet adskillige gange hos Kirkernes Verdensråd, Den Anglikanske Kommunion, Det lutherske Verdensforbund m.fl., dog uden at man har nået konsensus. I dag tillader flere af de vestlige historiske kirker, at filioque kan udelades i økumeniske sammenhænge, men kun et fåtal har fjernet filioque fra bekendelsen. Den Nikæno-Konstantinopolitanske Trosbekendelse er fortsat den bekendelse, som flest kirker har til fælles, og dermed det mest udbredte trossymbol. Der er derfor god grund til at fortsætte samtalen om dens indhold.

Tid: 12. maj 2025 kl. 10:30-15:15

Sted: Nobelparken, Jens Chr. Skousvej, bygning 1485-226 (over kantinen), Aarhus Universitet

Arrangør: Afdeling for Teologi, Aarhus Universitet, Folkekirkens mellemkirkelige Råd og Danske Kirkers Råd

Målgruppe: teologistuderende, ansatte på AU, præster og andre interesserede.

Program

- 10:30 – 10:45 Velkomst og indledning**, prof. Anders-Christian Jacobsen
- 10:45 – 11:10 Historisk introduktion til Nikæa**, Kasper Dalgaard, ph.d., lektor
UC Diakonissestiftelsen
- 11:10 – 11:30 Teologisk introduktion til Nikæa**, Johannes Aakjær Steenbuch, ph.d.
- 11:35 – 12:00 Introduktion til samtalerne og resultaterne fra Det lutherske Verdensforbunds samtaler med de ortodokse kirker vedr. filioque**,
Maria Munkholt Christensen, ph.d.
- 12:00 – 13:00 Frokostpause**
- 13:00 – 13:25 Åndens ubehag og den dynamiske treenighed, en genlæsning af Gregor af Nazianz' forsvar for Helligåndens guddommelighed og frihed**,
Emil Saggau, ph.d., generalsekretær i Danske Kirkers Råd
- 13:25 – 13:50 Fastholdelse eller opgivelse af filioque?** Bo Kristian Holm, prof. MSO
- 13:50 – 14:35 Respons og refleksioner om filioque og de nikænske teksters rolle i folkekirken, dåbskommissionen, det liturgiske arbejde og økumenisk**,
biskop Marianne Christiansen, biskop Thomas Reinholdt Rasmussen og
prof. Anders-Christian Jacobsen (15 min. hver)
- 14:35 – 15:15 Afsluttende paneldebat og dialog med tilhørere**,
Moderator prof. em. Peter Lodberg, formand for Det mellemkirkelige Råd